

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 25 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szombat, április 1.

Rossz időjárás
az olasz fronton.

Budapest, március 31. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz- és délkeleti hadszíntér:

Nem volt újabb esemény.

Olasz hadszíntér:

Igen kedvezőtlen időjárás miatt a harcokban szünet állott be. Höfer altabornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Malancourt-t és környékét
rohammal elfoglalták a németek.

Berlin, március 31. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonal több szakaszán derült időjárás mellett mindkét oldalról észrevehetően megélezte a tüzérségi tevékenység. A Maastól nyugatra Malancourt helységet és a mindkét oldalról osztrák-olasz francia védőműveket rohammal elfoglalták, hat tisztet és háromszázhuszonkettő főnyi legénységet sebesületlenül elfogtak. A keleti parton a helyzet változatlan. Douaumont erődötől délre a francia árkoknál rövid közelharcok fejlődtek. Az angolok légi harcokban Arras és Bapaume környékén három kétfedélűt veszítettek. Utasaik közül kettő meg halt. Immelman hadnagy ezúttal immár a tizenharmadik ellenséges repülőgépet lőtte le.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok tegnap is arra szorítottak, hogy az eddig megtámadott arcvonalakon erősen lőttek állásainkat.

Balkán hadszíntér:

Helyzet változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ellenséges hajók
a Dardanelláknál.

Konstantinápoly. A főhadiszállás jelenti március 28-án:

Néhány ellenséges torpedóuzót, amelyek a tengersizorson kívül felbukkantak, parti utageink elűzték.

Az Irak- és Kaukázus-írontról semmi újrag.

Elszején.

Arad, március 31.

(Egy hivatalnok naplójából.) Megint kegyetlenek leszünk és szemrehányásokat teszünk sirban nyugovó szüleinknek, azért a bölos előrelátásért, amelylyel úgy gondoskodtak rólunk: „amije lesz neki, legalább mindig biztos legyen. A fix, az a legjobb.“ Szüleinknek ilyenkor a maguk ösztönös gondjár jutottak eszébe: a gazdának az a nehéz esztendő, amikor a föld alig termelt többet a vetőmagnál és nem volt miből a jelzőgöcs-kölcönt fizetni, a kereskedőnek a verejtékes utimók, amikor nem volt együtt az a pénz, amelyet a gyárosnak, a nagykereskedőnek ki kell fizetni, az iparosnak az a bizonytalanság, a mikor nem tudta, hogy holnap, holnapután lesz-e munkája, eszükbe jutottak a jó és rossz idők szeszélyes változásai, a küzdelem örökös robotja az agynak és a kéznek, amíg a feltehetől tetteket. A tiának, aki az élet folytatása lesz, ki kell párnazni a jövőt. Szerezzunk neki olyan pályát, amely jó időkben, rossz időkben egytörmen megadja a neki kijárót; az azután fokozatosan, biztosan emelkedik, akár lesznek konjunkturák, akár nem, amelynél csak a kötelességet kell a megszerzett tudással, szakértéssel, komoly akarattal elvegezni, a nélkül, hogy az idegeket, a lelket megviselné. Mert a több keresetnél is jobb a kevesebb, ha az nem rövidíti meg az életet és ha az módot ad arra, hogy azt, ami az életből az emberre jut, kényelemmel, rendszeres életmóddal, nyugodt harmóniával ki lenessen élvezni! . . .

Szerencsétlen öregek, — ők nem képzelték el, hogy valaha huszonnyolc krajcáros tej, két forint ötvenkrajcáros hus, hat forintos kávé, kilenc korona zsir, egy szóval: háboru is lehet. Nem képzelték el, hogy lehet idő, a mikor mindenkinek kevesebb gondja és kisebb főfájása lehet, mint a boldogtalan fixeseknek. Mert a

biztos az bizonytalanná lett. Nem, mintha minden elszején nem adnák ki; hanem minden elszején bizonytalanná lesz, hogy hányadrészét lehet majd abból a biztosból megszerezni annak, a mi a gyomornak és a testnek kell. Mert huszonöt forintos és harminc forintos cipők is vannak ám, nem szólva most már a ruhákról, amelyeket nem is a divat, hanem a bennünket sújtó társadalmi helyzet kíván meg! A gazdának a maximális árakba beszámítják a termelés többköltségeit és a drágább megélhetéshez szükséges több-hasznót; a kereskedő, aki drágán vesz, drágábban ad el és szívesen csábítatja el magát arra, hogy többet keressen; az iparos, akinek a háboru munkát juttatott, magától értetődően drágábban fizeteli meg. Azt a zseniálitást azonban még mindig hiába lessük, amely megállapítja: a havi négyszáz korona hogy legyen havi nyolcszáz koronára átváltoztatható, amikor az, ami azelőtt négyszáz koronából bőven kikerült, ma nyolcszáz koronából se telik ki?

Konzolidált anyagi viszonyok között levő emberek, a mikor a hónap-pénz, a háztartás és egyáltalán a kiadások növekedésén elszörnyűködnek, sokszor török fejüket a rejtélyen: hogy jönnek ki a négy-ötezer koronás fix fizetésű emberek máma? A rejtélyt mi se tudjuk egészen megfejteni. Az élet halad, a sokszor ismételt szálló ige szerint: valahogy csak lesz, sehogy még sohase volt. Mindenik elseje új sebeket tép föl és egyebek között a háboru biztosan sokat gyógyít a nemrég még sokat panasztott társadalmi nyavalyán, hogy mindenki, vagy legalább a legtöbben a hivatalnoki pályára, a fix javadalmu állásokra török magukat. A mit mi a szüleinknek nem bocsátottunk meg, — azt a fiainkkal szemben, hogy venetnők a lelkünkre!

Aki Frigyes főhercegnél akart „kijárni.”

(A volt jegyző előkei összeköttetései. — Felmentő ítélet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, március 31.

A szegedi ítélőtábla felebbviteli tanácsa ma rendkívül érdekes bűnperben ítélkezett. A tárgyaláson a főri világ legelőkelőbb nevei szerepeltek, amelyekre Dorner Béla, volt horgosi községi jegyző hivatkozott, akit most csakúgy vádolt az ügyészség. Dorner Nagy Sándor hódmezővásárhelyi rendőrfelügyelő kérésére, nagyszerű összeköttetéseire való hivatkozással vállalkozott arra, hogy kijárja a Hódmezővásárhelyen rekvirált gabonának az ottani malmokban való őrlését.

Dorner Béla negyvennyolc éves, Horgos község jegyzője volt, hivatali sikkasztás miatt két évi fegyházra ítélték. Kiszabadulása után új életet kezdett Hódmezővásárhelyen. A felesége italméremi üzletet nyitott. D. Nagy Sándor vásárhelyi rendőrfelügyelő a múlt év január 14-én szemleutján betért Dornerék italméremi üzletébe, ahol megadta, hogy Dorner Béla kölcsönök közvetítésével is foglalkozik. A rendőrfelügyelő a felesége házára fölvetett kölcsön konvertálásáról beszélt. Dorner, hogy megnyerje a rendőrfelügyelő bizalmát, elmondta, hogy valamikor jobb napokat látott, megmutatta országos előkelőségek sajátkezű dedikációjával ellátott arcképét.

— Ifjabb Széchenyi Gyula grófnak nevelője, az egyik Windischgraetz hercegnek pedig magyar nyelvmestere voltam, — mondta Dorner Béla a rendőrfelügyelőnek.

Főurakkal való levelezéséről is beszélt, előszedte ismert nevű mágánások leveleit, amelyeket pártfogoltjai ügyében intéztek hozzá. D. Nagy Sándort elkápráztatták az előkelőségek tényképei, írásai. Különös ötlete támadt.

— Vásárhelyen rekviráltak és őrlésre a szegedi Back-malomba utaltak kétszáz métermázsa búzát. Ki tudná-e eszközölni — mondta a rendőrfelügyelő — hogy ezt a búzát ne Szegeden, hanem a vásárhelyi malmok őröljék?

Ezt már megkísérelte a főispán és Hódmezővásárhely város tanácsa is, de eredmény nélkül. Dorner Béla mégis vállalkozott rá, hogy előkei összeköttetésével révén kijárja a kétszáz métermázsa buza Vásárhelyen való őrlését. Abban bizott, hogy a malmok honoráriumot fogják fáradozását.

Dorner a megbeszélés alapján január 15-én fölulazott Budapestre. A rendőrfelügyelő adott neki kétszáz korona utiköltséget. A „kijáró” a honvédelmi minisztériumban fölkereste Kaszás József főhadbiztos, akinek a vád szerint Dorner Ernő főbirtokos néven mutatkozott be. A főhadbiztos előtt, érdeklenségét hangsúlyozva, ismertette az ügyet. A főhadbiztos azt válaszolta, hogy az ügy elintézésére a hadügyminisztérium illetékes.

Mielőtt a hadügyminisztériumban eljár volna, célravezetőnek találta, ha előbb megnyeri Frigyes főherceg közreműködését. Edesatyja negyvenegy évig volt gazdatiszt a főherceg uradalmában. Ezt a körülményt akarta kihasználni Dorner, hogy Frigyes főherceg közelébe juthasson.

Pozsonyba utazott. A főherceg nejeinek, Ksibella főhercegnő környezetében akarta előkészíteni az ügyet. Személyesen ismerte gróf Wimplennét, még mint Széchenyi kontessét. A főhercegnő szolgálattevő kamarásától, Prónay János úrnagytól megtudta, hogy Frigyes főher-

ceg nejeinek udvartartása Bécsben van. Elutazott Bécsbe, ahol azt a fölvilágosítást kapta, hogy a főhercegnő kíséretével a Bécs mellett levő Farafelden tartózkodik. Dorner odament automobilon. Gróf Wimplennével nem találkozhatott. Beszélt azonban a főhercegnő udvartartásához tartozó egyik előkelőséggel, — akinek a nevét Dorner sem a vizsgálat során, sem a tárgyaláson nem akarta elárulni — aki azt ajánlotta neki, hogy távirati kérvényt intézzon az ügyben Frigyes főherceghez és a hadügyminisztériumhoz.

Erre cészott Dorner a rendőrfelügyelőhöz intézett távirata következő részében:

„Intervention von hoher Seite im Gange.”

Bécsből visszautazott Budapestre, ahol megtudta, hogy Frigyes főherceg főhadiszállása Neu-Sandecen van. Windischgraetz herceg és Széchenyi Gyula gróf tartózkodási helyét is kipuhatolta. Utánuk utazott Zólyom-Brezóra, de a főurak akkor már elutaztak onnan. Zólyom-Brezóról táviratozott Vásárhelyre, újabb kétszáz koronát kért Nagy Sándortól. Azt táviratozta többek között:

„Autón a hadszíntérre indulok Frigyes főherceghez.”

Dorner néhány nap múltán visszaérkezett Vásárhelyre. A rendőrfelügyelőnek pontosan elszámolt az utiköltségről. Meglepődve hallotta, hogy a rendőrfelügyelő a saját pénzéből tördözte az utiköltséget, nem kapott pénzt a malmoktól. Azután elmentek együtt a vásárhelyi Bauer-malomba. Bauer Sándor malomtulajdonossal beszéltek. Dorner elmondta utazásának történetét és fölmutatott néhány címeres levélborítékot, hogy bizalmat keltsen személye iránt. Azt mondta, hogy fáradozása eredménnyel végződött, tudomása szerint a temesvári hadbiztoság utasítást kapott a vásárhelyi malmokkal való megállapodásra. Csodálkozását fejezte ki, hogy az értesítés még mindig nem érkezett meg ebben az ügyben.

A malomtulajdonos vallomása szerint Dorner honoráriumra tartott igényt fáradozásáért. Bauer azonban öccsével való tanácskozása után elutasította a kérést. Dorner mint Nagy Sándor rokona szerepelt Baueréknál. Később kiderült, hogy csakugyan rokonok, a rendőrfelügyelő családjá rokonágban van Dorner feleségével.

A rendőrfelügyelő közölte az esetet kollégáival, akik elítélték meg gondolatlanságát, közölték vele, hogy Dorner rovoitmultu. Az eset hivatalos helyen is kipattant és közigazgatási uton tegyelmi eljárást indítottak a rendőrfelügyelő ellen, aki bűnvádi följelentést tett Dorner ellen családja miatt. A följelentés szerint csak ki akarta csalni tőle a 400 korona utiköltséget. A följelentést a rendőrfelügyelő később visszavonta és nem kívánta Dorner megbüntetését.

A rendőrség a följelentés után házkutatást tartott Dorner lakásán és lefoglalta a levelezéseit is.

A szegedi törvényszék nemrégiben fölmentette Dorner Bélát a család vádjá alól. A mai felebbviteli tárgyaláson az ügyész kérte a vádlott megbüntetését. A védő az ítélet helybenhagyását kérte. Dorner Béla is megjelent a tárgyaláson, aki az elnök kérdésére a következőket mondta:

— A kereskedelmi világban megengedett dolog a kijárás, amelyért pár ezer korona honoráriumot reméltem. Nagy Sándor erkölcsi sikert akart elérni a város előtt.

(Az eset historikumához tartozik, hogy a rendőrfelügyelőt föl függesztették az állásától, ez azonban még nem jogerős.)

Az ítélőtábla helybenhagyta a törvényszék fölmentő ítéletét.

Négy embert megmárt egy veszett kutya.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 31.

Ma délelőtt Aradon egy veszett kutya garázdálkodott. A rendőrségen többen jelentkeztek, akiket a veszett eb megmárt, de lehet, hogy vannak olyanok is, akik eddig nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot a kutyamárásnak. Az ilyeneket eszalon szólítja fel a rendőrkapitányság, hogy sebükkel azonnal jelentkezzenek a rendőrségen, a budapesti Pasteur intézetbe való szállításuk érdekében, mert a kutyát elfogták és arról kétségtelenül megállapították, hogy az tényleg veszett volt.

Délelőtt tíz órakor megjelent a rendőrségen Weigel Julia cselédleány, aki Moldován Odón rendőrhadnagyának előadta, hogy pár perc előtt a Vesselényi-utcában egy középnyagas fekete, síma szőrű kutya észrevétlenül nekiszaladt és bal lábán megmarta. A cselédleány megmondta azt is, hogy úgy látta; még többeket is megmárt.

A délelőtt folyamán tényleg jelentkeztek a rendőrségen. egymásután jöttek Pópa Mária tizenhárom éves polgári leányiskolai tanuló, Zólnér Ferenc tizenhat éves vaggonyári napszamos és özvegy Lieber Fülöpné harmincnégy éves magánzónó, akiket mind ugyanaz a kutya mart meg baloldali alsó lábcsárukon.

Moldován Odón rendőrhadnagy rögtön berendelte a gyepmestert összes segédekkel együtt és bejáratta velük az egész várost a veszett eb elfogása érdekében. Délután két órakor fogták el a kutyát a honvédszár lak-tanyában, ahol nyomban le is bunkózták és kiszállították a gyepterre, ahol Erdős Ignác állatorvos megállapította rajta, hogy tényleg veszett volt.

A rendőrségen azt hiszik, hogy a kutya a jelentkezőkén kívül még többeket is megmárt. A megmártak közül az egyik azt mondta, hogy látta, mikor a kutya egy ur-asszonyt is megmárt. A veszett kutya valamelyik közeli tanyáról jött be Aradra a Pécskai-úton, itt végig jött a főutakon és a Vesselényi, Kossuth-utcákon keresztül jutott ki a huszárlaktanyába. Utjában különösen sok kutyát marhatott meg, melyeket megfertőzése bákire is veszedelmes lehet. A rendőrség a kora délután kidoboltatta a legszigorubb ebzáróját és azt, hogyha valaki harapást lát kutyáján, úgy azt szállítsa ki a gyepterre, honnan az adatait, ha nincs megfertőzve, pár napi megfigyelés után visszakapja.

A megmártakat a rendőrség ma este Budapestre szállította a Pasteur intézetbe.

Nincs messze a békekötés lehetősége.

(Angol hangok a háború végéről. — A párisi konferencia kudarc.)

London—Berlín—Róma, március 31.

A Labour Leader azt a véleményt közli, hogy a békekötésre való kilátások most nagyon kedvezők. Maga a francia pénzügyminiszter is rámutatott arra, hogy nincs messze a békekötés lehetősége. Ez a legjelentősebb nyilatkozat, amely a csatornán túlról érkezik és amely kifejezi az: a hangulatot, amely odaát uralkodik. Angliában a közvélemény az utolsó hetekben nagy változáson ment keresztül. Azok a saónokok, akik nyilvános négyüléseken meg szoktak jelenni, tanubizonyosságot tehetnek arról, hogy a nép hangulata ma nyíró megváltozott. Előkezett az idő, mondja a Labour Leader, hogy a független munkáspárt a béke kérdésének megoldására minden erejét latba vessen.

Az angol munkáspárt Európa tartós békéjét akarja biztosítani.

London. A Reuter ügynökség jelenté: A parlamenti munkáspárt Fleuerson elnökletével ülésezett. Az ülésen azt indítványozták, hogy tekintet nélkül Európa hadihelyzetére és a háború tartamára, valamennyi ország szocialista munkáspártjai általánosságban tárgyalják meg, hogy milyen feltételekkel lehetséges Európa tartós békéjét biztosítani és a háború megismétlődését lehetetlenné tenni. Javaslat történt arra is, hogy a munkások a béketárgyalások alkalmával egységes álláspontot foglaljanak el. A vita során kifejtették, hogy az angol munkáspárt jelenleg nem foglalkozhat a békefeltételekkel, mert első sorban a háború győzelmes befejezését tartják szem előtt.

Angol álmom német békefeltételekről.

London. Dillon dr. képviselő, a „Daily Telegraph” munkatársa a Sunday Pictorial-ben a jövő békefeltételekről jó torrásból szerzett információt közöl. Megemlíti, hogy egy szemleges átlamban lévő német diplomata, aki érdeklődött az entente békefeltételeiről, tudatta, hogy az ő magánvéleménye szerint Németország mily hátrány mehetne el. Belgiumra vonatkozó az az illető német diplomata álláspontja és volt: Belgium feltétel nélkül is teljesen kiűrtetik. Természetesen Németország nem ad semmiféle pénzügyi, területi vagy gazdasági kárpótlást és ami haszna volt, nem adja vissza. Németország nem ad Angliának sem hadikárpótlást, sem területet, sem előnyös kereskedelmi szerződéseket. Az összes német gyarmatok visszaadandók kizárólag kivételével. Ezenkívül fenntartja magának Németország, hogy minden entente-állammal külön kösse meg a békét. Dillon dr. rámutatott arra, hogy az entente azon aktív minisztere, aki érintkezett a német diplomatával, kijelentette, hogy árulást követne el az entente-államokkal szemben, ha ilyen feltételekről még tovább is tárgyalna. Dillon dr. azt hiszi, hogy rövidesen újabb békeproponciók lesznek.

Hamis hírek a párisi konferenciáról.

Lugano. A párisi konferencián sokat tanácskoztak itáliának szövetségeseivel való szorosabb együttműködéséről. Szóba került az orosz hadseregnek Franciaországban talárlása és helyébe angol és francia csapatoknak az ison-

zó-frontra küldése amivel egyidejűleg orosz ofenzíva és valamint Szaloniki elleni támadás indult volna. A Stampa párisi jelentése szerint Itália álláspontja győzött a konferencián. Valószínű, hogy az entente lapokban a központi hatalmak megfélemlítésére a párisi konferenciával hamis híreket hoznak forgalomba.

Eltérések vannak az entente államai között.

Zürich. A Tagesanzeiger az entente lapoknak a párisi konferenciáról szóló jelentéséből azt olvassa ki, hogy minden diplomáciai kijelentés ellenére is bizonyos, hogy az entente kebelében mélyreható véleményeltérések vannak.

Cadorna egyetlen győzelme.

Genf. Az olasz sajtó a párisi tanácskozásokkal kapcsolatban gunyosan megállapítja azt, a tenyt, hogy Olaszország eddigi taktikáját folytatja és ezután nem küld senova segédsapatokat. Cadorna és Salandra keresztülvittek tehát, hogy Itália csupán saját nemzeti háborújában vesz részt. „Ez — írják az olasz lapok — Cadornának eddig egyetlen győzelme.”

Asquith Rómába utazik.

Lugano. Kitchener lord lemondott a tervbe vett római utról és így Asquith minisztereinek egyedül érkezik az olasz fővárosba. Az olasz sajtó meglehetősen tenhangon üdvözli az angol minisztereinköt. A lapok általában azt a varakozásukat tejezik ki, hogy Anglia Olaszországot hathatosabb anyagi támogatásban fogja részesíteni.

Meggyengült az orosz előnyomulás.

(Szerbek az orosz fronton. — Belső torrongás Oroszországban.)

Távirati tudósítás.

Berlín—Bukarest, március 31.

A Corriere della Sera jelenti Pétervárról: Az orosz hadsereg tevékenysége az előnyomulás fokozott nehézségei következtében meggyengült. A Rjees leírja, hogy a németek erősségei mily télelmetesek, de ezen felül az olvadás is nehezíti az operációkat.

Az oroszok elégedetlenek.

Berlín, március 31. Az orosz határról jelentik: Michajlovski ezredes, a Russkoje Szlovo katonai szakértője a harctéri helyzetről azt írja, hogy azok a sikerek, a melyeket az orosz hadsereg legutóbb kivívott, örvendetesek ugyan, de mégis csak helyi jelentőségűek, semmi esetre sem terjednek ki az egész vonatra, mert akkor sikerült volna a németek vilnai hadállásait és Dünaburg előtt lévő vonalukat veszélyeztetni. Az eddigi eredmények nem kielégítőek és az eddigi stratégia csak akkor változtatnának meg, ha a franciák és az ang-

lok egyidejűleg az egész fronton támadásba mennének át, ehhez azonban az is kellene, hogy az oroszok általános offenzívával letámassák a magyar és osztrák tartalékokat.

Lugano, március 31. Az olasz lapok felhívásokat közölnek az Olaszországban tartózkodó szerbekhez, hogy jelentkezzenek a konzulátusoknál. Együttal közlik, hogy a fegyverképes szerbeket Franciaországban és Anglián át Oroszországba fogják szállítani, hogy mint szerb hadosztályt az orosz hadseregbe osszák be.

Forrongás Oroszországban.

Kopenhága. Beavatott körök az orosz lapok kimaradását és az orosz hadügyminiszter bukását nagyarányú fölkelésekkel hozzák összefüggésbe. Az orosz kormány mindent elkövet, hogy külföldre ne jusson híre a belső forrongásoknak. A volt hadügyminiszter Szuchomlinow elleni perbe és a most kitört Chwostov-botrányba mindinkább szélesebb körök kerülnek bele.

Orosz kasszülődés a román határon.

Bukarest, március 31. Az oroszok nagy előkészületeket tesznek Besszarábia déli részén, nevezetesen a román határon. A határvédő csapatok naponta új megerősítéseket kapnak. Ismaíla számos gyalogos és kosztóssá érkezett, a Reni—Cstai—Ismaíla—Vilka erődítési vonalon pedig a Duna mentén a tengerig naponta mindentéle erődítési művet építenek. Ismaíla régi várát modern stílusban újrapították és az ma támadás esetén Dél-Besszarábia védelmére a legerősebb támaszpont. Figyelemre méltó, hogy ezek az orosz előkészületek védelmi jellegűek. A dunai hadi flottát is két új torpedónaszáddal és két tengeralattjáró hajóval erősítették meg, a melyek Románia állomásoznak.

A Naroc-tó menti harcok.

Berlín. A keleti német főhadiszállásról jelenti dr. Wertheimer Frigyes, a Frankfurter Zeitung haditudósítója a Naroc-tó vidékén végbement ütközetről március 29-iki hetettel: Az oroszok harcra tevékenysége az északi szakaszon észrevehetően alább hagyott, a minek az a magyarázata, hogy azok az óriási kiterjedésű erődöségek, a melyek az oroszoknak kitűnő helyet és alkalmat nyújtottak a felvonulásokra, már hasznavehetetlenek, mert a hőivadás következtében feláztak, magasan áll bennük a víz és járhatatlanok. Faderítő őrzéseink, a melyeket az orosz vonalak felé küldtünk ki, azon a vidéken mellig gázoltak vízben.

Ha a harcok egyelőre be is fejeződnek ezen a szakaszon, mégis rá lehet mutatni már most is azokra a nagyszertű teljesítményekre, a melyeket a német katonák a víztől félig elborított lövészárkokban végeztek. Meglepető részleteket lehet hallani arról, hogy milyen önmegtartózkodó hősiességgel vartek vissza a német katonák a nagy orosz tömegek támadásait.

A parancsnokló tábornok különös elismeréssel fejezte ki egy asilésiai landwehr-katona iránt, aki egy orosz tömegtámadás alkalmával tologrott a lövészárkok peremére, körülbelül negyven kezigránátot dobott a közeledő oroszok elé és így jótormán ő egymaga tartóltatta fel a nagy romágot.

A leharapott orru aradi asszony.

(Érdekes tárgyalás a törvényszéken. —
Három hónapi fogház az eltorzult arcért.)

— Az asszony leharapott orrát.

Arad, március 31.

Szokatlanul érdekes bűnperben ítélkezett tegnap az aradi büntető törvényszék Lehemán Viktor elnöke alatt.

Egy ismert aradi ur, akinek saját bevallása szerint százezer koronányi vagyona van, őlt a vádlottak padján. A kir. ügyészség súlyos testi sértés büntetével vádolta, amelyet azzal követett el, hogy leharapta egyik nőismerősének az orrát.

— Beszélje el — mondta az elnök — hogyan történt a baleset.

— Kérem, — szólott a vádlott — voltaképpen magam sem tudom miképpen sem esett meg a baj. Ezt a hölgyet én már régebb idő óta ismerem, azonban egyfolytában három éven keresztül nem is láttam. A múlt évben véletlenül találkoztam vele. Az mondta, hogy az ura Amerikába vándorolt és őt a férje adósága miatt nagyon zaklatja egy bank. Arra kért, keressem fel őt és adjak neki tanácsot, hogy a moratórium alapján miképpen szabadulhatna meg férje kötelezettségétől? En előbb szabadkoztam, de aztán nagyon megajánlaltam és megígértem, hogy valamelyik este meglátogatom. El is mentem. A hölgy nagyon kedves volt hozzám, bort adott és igen kellemesen eltöltöttem az időt. Bucezás előtt az asszony valami fényes tárgyat vett ki a szekrényből. Lehet különben, hogy nem is vett ki semmit, csak én boros fővel nem láttam tisztán. Nem tudom hogyan, miképpen, de egyszerre csak dulakodni kezdtem vele, habár semmi különös okom se volt erre. A bor tette ezt kérem, az az átkozott alkohol. A következő pillanatban az asszony fájdalmasan felsikoltott, s én éreztem, hogy valami meleg tárgy maradt a szájamban. Erre már kijózanodtam. Szomorúan állapítottuk meg, hogy leharaptam az asszonyka orrát. Azonnal intézkedtem, hogy bekerüljön a sebesült a kórházba. En fizettem az összes orvosi és gyógyszer költségeket s még három ezer korona fájdalomdíjat is adtam ennek az ártatlan nőnek.

A bíróság azután a szerencsétlen nőt hallgatta ki.

— A vádlott — mondta síró hangon — csakugyan boros állapotban követtem el tettét. Sajnos, voltaképpen én vagyok a baj oka, mert ha nem kínálom meg borral, akkor talán nem veszté el nyugalmát és én ma nem lennék így eltorzulva. Az egész dolog különben tévedésen alapszik. Ez az ur talán azt hitte, hogy én a szekrényből revolvert veszek elő, pedig egy kis dobozt vettem ki, amelyben a banktól kapott leveleket tartogattam. De hogy akartam én őt megtámadni, hiszen semmi okom sem volt erre. Ismételném, hogy ha bort nem iszik a vádlott, ez a keletlenység nem történik meg velünk.

— Kívánja-e a vádlott megbüntetését? — kérdezte az elnök.

— Nem kívánom, mert ő mindig jó volt hozzám és az összes kezelési költségeket tettem, amelyet pedig kártalanított is a baleset miatt.

Mivel az esetnek tanúi nem voltak, a bíróság mást nem hallgatott ki. Azután megállapították, hogy meddig gyógyult az asszony sérülése. A törvény csupán súlyos testi sértés vétségében mondotta ki büncsúgnak a vádlottat

és a 92. § alkalmazásával 3 hónapi fogházra ítélte. Enyhítő körülménynek tudták be, hogy borközi állapotban követte el tettét és hogy a gyógykezelés költségeit viselte, továbbá, hogy a sértett nem kívánta a vádlott megbüntetését.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A színház hírei. Vasárnapi előadások. Vasárnap d. u. 3 és fél órakor a szezon legjobb operettjét, A legénybucsut tűzte műsorra a társulat, melyben a főszereplők Z. Váradi Margit, Járai Böske, Győző, Járai S., Barics, Polgár S., este 7 és fél órakor A Mágnes Miska van műsorra tűzve, a főszerepeket mindenkor Sz. Rontai Boriska, Horváth Miei, Győző, Barics, Benkóné, Kertész, Polgár S. Ifjúsági és népies előadás. Szombaton d. u. 3 és fél órakor tartja a társulat a rendes ifjúsági előadását A madonna rózsájá-va. Ez a rendkívül érdekes, és tanulságos ó-korbeli színjáték, nem csak a tanuló ifjúságnak, de a felnőtteknek is, a legkellemesebb szórakozást nyújtja. Nőlkészületen A Fehér felhők Molnár Ferenc mirakuluma. A személyzet naponta próbál az újdonságból, úgy szintén a gyermekek is, kiknek felvonulását gyönyörűséggel fogja élvezni a közönség. Az újdonsághoz új díszletek, és jelmezek készülnek. A bemutató előadás április 6-án lesz az aradi „Vasvitéz” javára — felemelt helyárral.

* A bolygó gyermek. (Hedda Vernon film az Urániában.) A budapesti napilapok hetek óta nagy eseménynek hirdetik a legszébb moziszenésznek felléptét, akinek csodaszép arany haja közismert már a mozikközönség előtt. A színház sietett éppen ma, mikor a művész lép fel Budapesten, egyik legjobban sikerült filmalkotását bemutatni. A darab maga is háborús, tehát aktuális tárgyú s a művésznek alkalma van széles, nagy tudását bemutatni. Soha mélyebb hatású filmet nem láttunk. Mintha egy lidérc feküdné az ember szívében, úgy nézi ezt az iramló menetű drámát, ezt a különös mesét s ezt a példátlanul nagy művésznőt, aki szédületes tökélyre hitet el velünk, hogy egy gyermek szenved és gyötrődik, és kalandos szívvel éli végig a háborúnak egekig tomboló viharát. — A nagy eset szenzációs detektív dráma legközelebb az Urániában. 5

* W. Psylanderrel, A becsületének orvosa, vasárnap az Erzsébet mozgószínházban. Giller ezredes leányát, Viktor hadnagy nagyon megszereti. Egy találka után egy levelet küld Viktor Luceának, melyben tudomására hozza, hogy megkéri kezét szüleitől. Erikerzik a nap és Viktor felkeresi Lucea szüleit, kiktől megnyeri kezét. Nagy vendégsereg ünnepli a szép eljegyzést. Egy alkalommal Viktor hadnagy egy mulatóhelyen ittas állapotban illetlenül viseli magát, amiért társai megszólják és a katonai hatóság megfosztja őt katonatiszti rangjától, amiért mindenki megveti őt, még menyasszonya is. Amerikába vándorol, ahol sokat dolgozva gazdag ember lesz s így tér vissza. A hajó megérkezésekor egy tiszt barátjával találkozik, a városban pedig Lucea és férje Rafo gyárossal. Lucea bemutatja férjének Viktort s meghívják egy társas estélyre. Viktor és Lucea között ismét feltámad a régi szerelem, amit férje észre is vesz, amiért féltékeny lesz. Hogy bosszúvágát kielégítse, meghívja Rafo Viktort egy autókirándulásra, de előzőleg a sofőrt megvesztegeti. Elindulnak az autók minnárman és a sofőr orvut sebességgel engedi az autót s elromlik, úgy, hogy nem tudja szabályozni, beleszalad egy mélységbe, hol mindnyájan halálukat lelik. — Legközelebb Drinapoly utka, szenzációs háborús sláger a balkáni háborúból. 171

* „Szusamit” az Apollóban. A magyar filmgyártás legközértelebb és legszebb alkotásaként emlekednek meg a fővárosi sajtó munkatársai. A színházhoz járó emberek kedves em-

lőkében élő operette szingardagságát finom stilszerűséggel hozta ki a Kino-Riport. A mesteri, sokszor trappáns hatású rendezés Ilén Jenő művészi munkája. A főszereplők: Lenkeffy Ica, Serák Alice, Kertész Dező és Bátor Béla tudásuk legjavát adták. A minden részletében szenzációs sláger hétfőtől kezdve kerül bemutatásra az Apolló-színházban s négy napig marad műsoron. 3

* Az elektromos ember — az Apollóban.

Aki látta „Golem” grandiózus filmjét, azt kétszeresen érdekelheti „Az elektromos ember”, amely — úgy mondhatni — pandanja az előbbi filmnek. Az előbbiben a mitológia levegőjét éreztük, az utóbbiban pedig a technika emberfölötti fejlődését állítja az izgalmas mese keretében a szeniális szerző: Harry Piel. Az utolsó helyig zsufolt nézőtér sok élvezettel nézte végig a grandiózus filmet, amely határozottan a kinematográfia kiváló alkotásai közé tartozik. Az elektromos ember még két napig marad műsoron. Az új műsor értékét növelik a harsogó felvételek, amelyek közvetlenül a tűzvonatban készültek. 3

* Kiváló újdonságok Kerpel kölcsönkönyvtárában és zeneműközlönyében. 139

Görögország aggódik Szaloniki miatt.

— Szkuludisz nem nyilatkozik külpolitikáról. —
— avarai tudósítás.

Milano, március 31.

A Corriere della Seranak jelentik Athénből: A görög kamara március huszonehatediki ülésén Szkuludisz miniszterelnök kijelentette, hogy az angol és francia csapatoknak Kréta szigetén folytatott hadműveleteiről csupán ellentmondó lapjelentésekből értesült. Ezek szerint a Szuda-öbölben állítólag két szállítóhajó csapatokat hajózott ki, miközben tíz entente-hadihajó cirkált az öbölnél. Ezt a hírt maris megcátozták. Bejelentette továbbá a miniszterelnök, hogy a Szaloniki elleni repülőtamadaskor néhány görög alattvaló is meghalt. A kamarában felszólalók nagy nyugtalansággal tárgyalták Szaloniki sorsát és nevesen támadták Venizeloszt, a bajok okozóját, aki az entente meghívásával Görögországot romlásba döntötte. A szónokok követelték, hogy a kormány a belső ellenség ellen a legerélyesebb eljárást kezdje meg. Cumunduris képviselő egyenesen azt követelte, hogy hirdessék ki az ostromállapotot, hogy a kormány megvédhesse az ország érdekeit. A vita ezután átsiklott a külpolitikára, de Szkuludisz félbeszakította a vitát és kijelentette, hogy nincsen abban a helyzetben, hogy a vitában részt vegyen, mivel Görögország érdekei tartózkodást és hallgatást parancsolnak.

Lugano. Az olasz lapok jelentik Athénből: A görög kormány a négyes entencnak Eszak-Epirusra vonatkozó jegyzékére a negy követnek átnyújtotta a választ, amely azonos szövegű a december hónapban Eszak-Epirus megszállása alkalmával tett kijelentésekkel. A kormány kinyilatkoztatja, hogy Görögország polgári törvényeinek okából történt az annektálás. Eszak-Epirusi képviselőkrol a választjegyzékben nincsen szó.

Mongol veszedelemmel fenyegetik Romániát.

(Meghíusultak az orosz diplomácia balkáni tervvel.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, március 31.

A Moldova legutóbbi számában olvassuk az alábbi érdekes cikkeket:

„Nem a katonai taktikáról lesz szó. Nem. Az oroszok ezen taktikája régi és közismert. A visszavonulás felülmulasztatlan bajnokainak nincs okuk, hogy megváltoztassák taktikájukat, mely oly sok dicsőséget szerez nekik, mely híressé tette őket. Távol áll tőlém tehát ama gondolat, hogy az oroszoknál valami új katonai taktikát fedezzenek fel.

A diplomácia taktikája azonban az oroszokat még híresebbé teszi, mert ha a katonai taktika sem támadással, sem defenzívával, hanem csak visszavonulással tűnik fel, úgy a diplomácia taktikája az, mely hihetetlenül vakmerő és semmitől sem riad vissza. Annnyira megy, hogy bármit szívesebben eszelepszik, minsem, egy lépéssel is hátrálna. Hát erről a taktikáról van most szó. E cikkemben a taktika legutolsó fázisával foglalkozom.

Miután az orosz diplomácia minden kísérlete, hogy minket megnyerjen, meghíusult, meg akarjuk mutatni, mi kelthette a moszkvai híres diplomátákban ama gondolatot, hogy akarátuk „bájosra” táborukba csaljanak bennünket.

Bizonyos idő óta az orosz sajtó erős harcot indított a bolgárok ellen. Szóba kerültek: orosz-északosok, titkos társaságok, román állampolgárok törvénytelen letartóztatása, bolgár hatóságok által ellenünk intézett támadások, sértegetések, katonai csapatelhelyezések, miniszterek mint kémek és bujtogatók stb. Mindehhez hozzáfűzik még, hogy azon bolgár csapatok között, melyeket határvillongások előidézésére küldtek ki a román határra, török, sőt még magyar csapatok is találhatók.

Take Jonescu úr sajtójában bizonyos idő óta, minden átmenet nélkül az az állítás foglaltatik, hogy a borzasztó európai mészárlásnak nem a németek az okozói, nem II. Vilmos és nem Ferenc József a gyilkosok, a templomok szétrombolói, nem ők okozták a háborút, hogy a népeket, szabadságukat lelőporják és a reakció diadalát az európai demokráciával szemben elősegítsék. Nem! A háborút — mint Take Jonescu a Balkán lángese hangosan kiáltja, — egyes egyedül a magyarok okozták. A magyarok időztek elő, hogy a törökök, bolgárok és magyarokból álló mongol liga Románia fölött diadalt üljön. S e téma körül az akcionista sajtó száz meg száz ártatlan tolibegyvet koplat el a szerkesztőségek szótárainál. Miután mind az általa, vagy úgynökei által kitalált hazugságból újabb és újabb érveket merítenek ügyük érdekében, végül ama következtetésre jutnak, hogy sorsunk nem a Kárpátokon van, hanem a Dunán van rezsik, mert ott fognak minket a mongolok megtámadni.

Take Jonescu kétes nézeteivel nem foglalkozunk! Ne foglalkozunk az akcionisták kétes érveivel sem, kik az egész világot megvesztegetésnek tartották, meri nem akartak a Kárpátokat átérni, most pedig, miután ők volnának meghíusultak, minket a Dunán át akarnak küldeni. Mi csak a rejtőzött tényt szögezzük le, melyre világosságot kellett deríteni.

Ha még figyelembe vesszük Filipescu Neicu párogradi útját és Miklósa nagybörceg

Erzerum elleni örült támadását, Konstantinápoly elleni kétes előretörését, úgy szabályszerűen levonhatjuk ama végső következtetést, hogy az oroszok velünk szemben új taktikához fordultak, a mongol veszedelemmel való fenyegetés taktikájához.

E veszedelem ellen velük együtt kell küzdenünk, mert különben elvesztünk. Ezért törekednek ők mindnyájan, hogy minket „dunai paraszt”-okat, kik e természeti tüneményt eddig nem vettük észre, meggyőzzenek róla.

Mi „dunai parasztok” azonban látjuk a természeti tüneményt és kacagunk rajta, mert helyes színben látjuk e természeti tüneményt. Mi csak nevetjük a fogadatlán prókátorok üres fecsegéseit.

Nevetjük amazok ellentéteit, kik e természeti tüneményről szavainak. Nevetjük a bohóc erőlködéseit, melyel a világot megmozgatni akarja. Szegény orosz diplomácia! Jobban tette volna, ha ő is a visszavonulás taktikáját követte volna, mint az orosz katonák tették: pl. o. a Besszarábiából való visszavonuláshoz folyamodott volna.

Mi „dunai parasztok” kacagunk, mert tudjuk, hogy a mongoloknak egyéb dolguk van, mint bennünket megtámadni. Kacagunk, mert tudjuk, hogy a Dunán túl nincs mit keresnünk, hanem egy más folyót kell átelnünk.

Brilliánsokat vásárolnak az orosz milliomasok.

(Erejtett vagyonok. — A szegények és a gazdagok.)

Az árak bizonyos mértékben.

Arad, március 31.

Az élelmiszerek, fémek, szövetek és még sok-sok minden egyéb után most már a brilliánsok ára is emelkedik. Párisból legalább ezt jelentik és hozzáfűzik a jelentőshez azt is, hogy a brilliánsdrágaságot az a nagy kereslet idézte elő, amellyel jenkik, svédek, dánok, norvégok, de különösen az oroszok kapva kapkodnak a csillogó kövek után. Párisban azt beszélnek, hogy Oroszországban hallatlan áron és minden mennyiségben vásárolnak brilliánsot. Előre, hogy az a nagy „hausse” éppen csak brilliánsra van, gyöngyöt még vesznek valamennyire, de a színes drágakövek iránt semmi érdeklődés nem mutatkozik. Az éhez, anyagilag napról-napra jobban tönkremenő Oroszország csak aranyat és vizisztá gyémántot akar...

A párisi hírt nem szabad kacsnak tartani. Egy pétérvári író a Russkoje Slowóban írja, hogy mit tud, mit tapasztalt a külföldi brilliáns-bacchanáliákról. Két, három ezer rubel értékű brilliánsok ára a háború kitörése óta tíz, tizenöt ezer rubelre emelkedett. Ezer rubel a közepes minőségű brilliánsok karátjának ára; régi, tiszta fehér fényű brilliánsokért még többet, egész vagyont fizetnek. A párisi ékszerész kirakatok előtt hanyag öltözötű emberek csoportjának és olyan szemmel merednek a kirakatban csillogó gyémántokra, aminővel kiéhezett csavargó nyeli az élelmiszerüzlet kirakatának kincsszházát. Ezek a holdkórosan merev nézésű emberek odabent az ékszerészüzletben tíz,

meg tízezer koronákat fizetnek ki alku nélkül. Rossz francia kiejtésük, meleg prémes bundájuk, gesztusait, holdkóros, démoni féktelenségük elárulja, hogy oroszok. A csillogó, fehér köveket rejtő dobozok egymásután süllyednek el a prémes bundák zsebében. A francia ékszerész aggodalmas szemmel kíséri ezeket a vevőket, az ilyen csillogó szemű, zavart emberek éppoly lehetnek tolvajok, mint brilliánsmániákusok...

Ez a hihetetlen hajsz a brilliánsok után óriási vagyonok összehajmozódását jelenti, vagyonokét, amelyek tömérdek egzisztencia elpusztulásából gyűltek össze. A gazdagság és szegénység között most mélységes szakadék tátong Oroszországban. A katasztrófa viharzó szele a szerencséseket és szerencsétleneket két igen aránytalan halomba söpörte szét és közben nem hagyott senkit. Az orosz bankokban, gyárakban, vendéglőkben, kereskedésekben egész sereg ujdonsült milliomas virágzott ki és ezeknek a legnagyobb részenem becsületlen, tisztaságos munkának, hanem közönséges rablásnak köszönheti zsiros és nagy vagyonát. Az orosz vagyon-arisztokrácia Ohmpuszán szélhámosok, üzérkedők és megvesztegetettek ülnek együtt. Az üzlet és a lopás fogalmait között leomlott minden válaszfal. Némsokára úgy leszünk, hogy gondolkodás nélkül csak olyan orosz emberrel foghatunk kezét, akiről tudjuk, hogy földhöz ragadt szegény. A vérrel itatott orosz föld átkot lehel a gazdagság tejedelméi felé és a tisztánlátó szem Kain-bélyegét fedez fel az arany, a drágaságok, kincsek urain. Ezt a Kain-jegyet takargatják talán a fényes brilliánsok.

Egy külföldre utazó orosz brilliáns nagykereskedő, aki állandóan uton van Páris és Pétérvár, Pétérvár és Páris között (az előbbi utat iriss gyémántokkal, az utóbbit új megrendelésekkel teszi meg) így nyilatkozott:

— Ezeket a brilliánsokat, amelyeket most vásároltam össze, Pétérvárott ki fogják tépni a kezemből. Ha tiszter ennyit tudtam volna szerezni, azt is eladhatnám. Oroszországban most félnek az emberek a pénztől. A háborúkat orosz földön mindig sajtóságos ünnepek, lázongások követik. Bankbetét, házak, nagy földbirtok: ez nagyon is láthatóvá teszi a vagyont, kijelöli a tolvajok és rablók számára az alkalmas egyént. Az új gazdagok úgy látszik nem akarnak ilyen utmutatóval szolgálni. A brilliánsok portatív jószágok, könnyen elrejtethetők. Ha tíz brilliáns, amely tiszta víz-féhér kristályából szórja a vakító sugárzást, tíz brilliáns: vagyon. Még pedig olyan vagyon, amely egyre növekszik. Tíz-husz százalékkal nő a brilliánsok értéke azzal, hogy régiiek lesznek. Ha most Oroszországban semmit sem vásárolnak olyan mértékben, olyan lázzal, mint brilliánsokat.

Nem milliók: milliárdok rejlenek most orosz földön fehér brilliánsokban. A ragyogó köveket a kiomlott, sok, sőtét vér vonzotta ide. Víznél tisztábban ragyognak mocskos ingek alá rejtve. Ha a vér és az emberi aljasság ki tudná oítani a brilliánsok fényét, akkor az ékszerészek most tönkremenének, mert minden brilliáns Oroszországba vándorol.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható meliekállomás)	— — — 16
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 161
Nyomda	— — — — 141

Négy és fél hónapja tartó hazaárulási per.

(A banjalukai nagy szerb propaganda. — A szerb hadsereget támogató boszniai szerbek.)

Áraderi tudósítás.

Szerajevó, március 31.

Banjalukában tudvalevően 1915. november 8-án megkezdődött egy hazaárulási per, amely 1916. március 16-án ért véget. A per tehát négy és fél hónapig folyt és az ítélet kihirdetése legkésőbb április elején történik meg. Serbic alezredes, katonai szakértőnek a banjalukai bíróság elé terjesztett jelentése, a többi között a következő érdekes részleteket tartalmazza:

— A több ízben említett Todorovics szerb százados katonai hírszerző szolgálatát nem korlátozta csupán Boszniára és Hercegovinára. Mint a Narodna Odbrana tagja, az egyesületnek Boszniában és Hercegovinában levő tagjait is saját szolgálatába tudta állítani. Az előterjesztett bizonyítékokból kiderül, hogy a Narodna Odbrana főbizottsága fölött volt hatáskor arra, hogy hűtlenné vált tagjait halálra ítélje és a halálos ítélet végrehajtásáért, amelyekért felelősségre vonhatták volna. Gacsinovic Vladimir vádlottnak egy leveleből, mely az akták között van, világosan és tisztán kiderül a Narodna Odbrana terroristái tevékenysége.

— A jelenlegi háború Szerbia számára kissé korán következett el. Számos folyó szerb rizz, köztük egy tartalékos százados, aki a polgári életben Savóban ügyvéd, nyíltan kijelentette, hogy Szerbiában régóta elhatározott dolog volt, hogy Ausztria-Magyarországgal habarosa keverednek, azonban semmi esetre sem mar most, midőn a szükséges előkészületek még nem történtek meg.

— Az előterjesztett anyagból, — mondja tovább Serbic alezredes katonai szakértő — arra a végső következtetésre jutottam, hogy Todorovics századosnak, a későbbi őrnagynak tevékenysége rendkívül fontos volt. Todorovics 1914. októberében mint őrnagy Vlasenicanán orest. Lehetetlen lett volna, hogy öt-hat hónappal a hírszerző szolgálatától való felmentés után őrnaggyá léptessék elő, ha korábbi minőségében a legesélyesebb szabálytalanságot bizonyították volna rá.

Az előterjesztett akták alapos tanulmányozása, a vádlottak és a tanúk kihallgatása után, arra a szilárd meggyőződésre jutottam, hogy Boszniában és Hercegovinában sokoldalú és messzeágazó, sőt majdnem tökéletesen szervezett szerb kémkedés folyt, amelyet a Narodna Odbrana, valamint az összes boszniai és hercegovinai szerb egyesületek és intézmények tagjai támogattak, azonkívül mindazok a személyek, akik a Todorovics-per aktáiban meg vannak jelölve, közvetlenül, vagy közvetve a hírszerző tiszt tevékenységét támogatták ezzel Szerbia javára kémkedést folytattak.

— Todorovics Koszta százados, a szerb hírszerző tiszt működésének, illetve a boszniai és hercegovinai szerb kémkedésnek a következménye volt, ebben a háborúban Todorovics bizalmi embereinek állandó érintkezése a szerb hadsereggel a különböző utak és minden lehetséges módon még személyes összeköttetés formájában is. Ugyancsak annak a következménye volt a szerb hadsereg támogatása a boszniai szerbek részéről, midőn a szerb hadsereg 1914-ben átmenetileg benyomult délkeletű Bosznia egy

részébe, továbbá az a tény, hogy a lakosság egy része az országot az előzőtt ellenséggel együtt elhagyta, sőt voltak olyanok is, akik az ellenség sorában a mi hadseregünk ellen harcoltak.

Izen nagy volt tehát az a kár, amit a szerb kémkedés hadseregünknek okozott. A mi katonai céljainknak és operációinknak, tüzérségi állásainknak és csapataink elhelyezésének bebizonyított elárulása nemcsak emberben és hadianyagban okozott nagy és érzékeny kárt, hanem nagy mértékben megnehezítette az operációs tevékenységet is. Todorovics által szervezett hírszerző szolgálat békében és háborúban egyaránt működött, tehát arra a következtetésre kell jutni, hogy Todorovicsnak valamennyi bizalmi embere, vagyis a pár vádlottjai a háború során is kémszolgálatot teljesítettek Szerbia javára.

Nem ad sertést a falu a városnak.

(A zsir kivétel megtagadása követeli az elemzési bizottság. — A városi rizs odisszeája.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 31.

Naivitás lenne azt hinni, hogy a magyar kormány nem éppen olyan jól, sőt ezereszer jobban tudja, hogy miért nincs sertés hus és sertés zsir. Nem szabad azzal megsérteni a magyar földművelésügyi minisztert, hogy a hus rizériák okát nem ismeri alaposabban, mint bárki ebben az országban. Tudják ezt. Budapesten éppen úgy, mint Aradon és ha a miniszter ma küldött leiratában mégis arra kötelezi a várost, hogy a sertés hus arát szállítsa le, mert a zsir maximált ára kiszállt, akkor a miniszter számolt azzal, hogy Aradon egyáltalában nem fognak sertést vagni. Az élő sertés és hus ára ma Aradon 480—440 fillér kilonként és csakugyan nem adhatja a hentes a karajt 4 korona 60 fillérért. Ezt minden hentes inas tudja és örül is neki, mert a gazdája bezárja a boltját és neki nem kell dolgoznia. A miniszter tudja, hogy hiába van ocsó ár a p. p. rison, az az élő sertés arát nem nyomja le, mert ha nem veszik meg itthon, akkor megveszik Bécsben, ahol csak a zsir, de nem a húsokat maximálták. Amit a hentes vesz a zsiron, azt pótolja a huson és a lüstöt arán.

A város egy szót sem szólhat, mert egyre olcsóbbak a papiros arak, a falu pedig örülhet, mert a sertéseit Bécsben hat koronáért vásárolják élő súlyban kilonként.

A közelemzési bizottság ma délután Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésén a napirend előtt Múlek Lajos dr. szóvá tette a zsir és hushányt és ismét rámutatott arra, hogy minden ármaximálás hiába való, ha az élőállat arát nem maximálják és nem rekvirálják. Kivánatosnak tartaná, ha a bizottság felhívna a tanácsot, hogy a törvényhatósági bizottság elé terjeszsen olyan

javaslatot, hogy a város az élő állat maximálását kérje a kormánytól, valamint kérje azt is, hogy a Budapest és Bécs közti sertésforgalmat szabályozzák. Ez a kereskedelmi és iparkamara véleménye is.

Ami speciálisan az aradi zsirhiányt illeti, azt Múlek dr. arra vezeti vissza, hogy Aradról azt a keveset is, ami van, a maximális ár túllépésével kiszállítják a városból. Aki ezt cselekedni — így mondotta — az nem érdemli meg a polgár nevet. Azt javasolja, hogy a bizottság kérje meg a tanácsot, gátolja meg minden eszközzel a zsir kivittét és ha ezért a polgármestert felelősségre vonnák, zárják be vele együtt az egész törvényhatóságot, mert ő ezért vállalja a felelősséget.

Ugyancsak Múlek dr. interpellált amiatt is, hogy a város még ma sem kapta meg a 14 vagon rizst és azt kérdezte, hogy az esetre, ha a rizst nem utalnák ki, rekompenzálják-e a várost a régóta heverő vételár kamataiért.

— Erthetetlen és indokolatlan — felelt az elnök, — a kormány eljárása ebben az ügyben, mielőtt nem a kormánytól, hanem a város a saját rizsét kéri, azt a rizst, melyet a város vett és fizetett ki. Erthetetlen, hogy miért gördül annyi akadály az áru kiutalása elé, mikor a bécsi Legitimirtle Hinkaufstalle azt írja a tanácsnak, hogy az esetre, ha a magyar belügyi és kereskedelemügyi miniszterek csak egy szóval is azt mondják, hogy a rizst a városnak ki lehet adni, ő azonnal szállítaná. Ha a város nem tudná megkapni a rizst, akkor ez a bécsi cég a városnak pénzét és minden kiadását megtéríti, de a rizst az osztrák kontingens részére tartja meg. A várost tehát egy fillér kár sem érheti. Minthogy azonban a városnak rizs kell, a tanács felírt a belügyminiszternek és igen határozott hangon kérte, hogy ne gördítsen akadályt a rizs behozatala elé. Ma — mondotta az elnök, — Kintzig János főispán telefonon beszélt a belügyminiszteriummal és azt az értesítést kapta, hogy Kiszely miniszteri tanácsos Bécsbe utazott és valószínű, hogy kiszökközi az áru kiadását. Holnap, vagy holnapután el kell dölnie a kérdésnek.

A bizottság megvárja ezt, de egyúttal megkérte a tanácsot, hogy kérje meg a főispán közbenjárását illetékes helyen, mert lehetetlenség, hogy egy kevés jó akaratú ne tudnák kedvezően elintézni ezt az egyszerű ügyet.

Arra a kérdésre Múlek ut. ma, hogy gondoskodás történt-e a tisztellás zavartalanosságáról, az elnök azt válaszolta, hogy a tanács felírt a belügyminiszternek és most már nagyobb mennyiségű tisztet kért, mert a miniszter 18 ezer tövel szaporította az ellátatlanok számát és a főispán értesítése szerint ma történik a tisztelosztás a belügyminiszteriumban, ahol valószínűleg kedvezően intézik el a kérelmet. Az utóvagy holnap itt lesz.

A bizottság híven ahhoz az elhatározásához, hogy a pécskai elemzési bizottság javaslatához képest szükségesnek tartja egy elemzési központ létesítést, amely egyes törvényhatóságok teletéget oda juttatná el, ahol hiány van, a pécskai bizottságnak a tanácsos intézett beadványára arra kéri a tanácsot, hogy a központ megszervezését Arad város tanácsa vegye a kezébe és az előértekezetre ő nyújtsa meg az illetékeseket.

A bizottság örömmel vette tudomásul, hogy a polgármester Dozza Dező kenyérgyáros a bizottság tagjává kinevezte. Az elnök melegen üdvözölte őt és kérte, hogy nagy szakmáját szentelje a köznek hasznára.

Zimmermann Károly dr. találmánya Berlinben.

(Az igazgató főorvos utjáról. — A legegyszerűbb műláb. — Három főváros háborús élete.)

Az Aradi Közlöny tudósítoja.

Arad, március 31.

Zimmermann Károly dr., az aradmegyei kórház igazgató főorvosa, mint arról az *Aradi Közlöny* több ízben megemlékezett, hosszabb ideje foglalkozik a háborúval kapcsolatban, sajnos, annyira szükségessé vált műkezek és műlábak problémájával a sikerült is neki e téren igen jelentős eredményt produkálnia. A múlt hó folyamán Zimmermann Károly dr. saját rendszerű protéziseit a hetedik hadtest egészségügyi főnöke előtt mutatta be orvosközönség jelenlétében a mindenki a legnagyobb elismeréssel konstata, hogy Zimmermann dr. ideája e téren korzakot jelent. Mig eddig ugyanis a protéziseket minden egyes esetben külön alkalmazták, még pedig úgy, hogy a rokkant katona esonkjáról gipszöntvényt véve készítették el a művégtagot, amelyet aztán egyedül az használhatott, akinek részére a protézis készült, Zimmermann dr. elvben és gyakorlatban egyaránt megoldotta a generális, általános protézis problémáját, olyan protézist, amelyet mindenki szakértő igénybevétele nélkül is alkalmazhat és használatba vehet.

Mintegy tíz nap előtt indult az aradi kórház igazgató főorvosa útjára, hogy jelentős találmányát Budapesten Tisza István gróf miniszterelnöknek, továbbá Bécsben és Berlinben az illetékes hatóságoknak bemutatassa. Mindentűz a legnagyobb örömmel fogadták a kiváló sebész jelentős találmányát, elfogadták azt kipróbálásra a rövid időn belül meg fog indulni a Zimmermann téle protézisek állami tömeges gyártása, még pedig minden valószínűség szerint Aradon. Zimmermann dr. eredményteljes utjáról ma hazaérkezve, munkatársunknak az ügy állására vonatkozólag a következő felvilágosítást adta:

— Budapesten Tisza István gróf miniszterelnök és Kiebersberg Kunó gróf államtitkár tekintették meg protézisemet gyakorlati alkalmazásában a elismeréssel nyilatkoztak róla. Tisza István gróf azonban kijelentette, hogy ő nem szakember s így végleges véleményt az ügyről nem alkothat. Felszólított, hogy a rokkantügyi hivatalnak engedjem át a mintát, amely néhány darabot elkészítve a protézist egyrészt szakemberével Dömötör Pál technológiai ipariskolai igazgatóval megvizsgáltatja, másrészt kipróbáltatja.

— Ezután Bécsbe utaztam, ahol első sorban a „Technik für Kriegsverwundeten” című intézményt kerestem fel, amely Exner tanár alapítása s amely arra hivatott, hogy minden, a sebesültek kezelésére vonatkozó technikai újítást véleményezzen. Exner tanár s a többi specialisták találmányomtól rendkívül meg voltak lepve s Exner professzor ki is tejesztte csodalkozását:

— Alig tudom elképzelni, hogy egy kisebb városban — mondotta — ahol talán még a szükséges fejlett ipar is alig áll rendelkezésre, egy orvos ennyi tárad-sággal és munkával igyekezik tudott produkálni!

Aztán azt kérdezte tőlem, hogy katona vagyok-e? Ebben az esetben ugyanis egyszerűen Bécsbe kommandíroztak volna az említett intézményhez, miután azonban nem vagyok katona, a mutatásaim alapján folytak a gy-

akorlati próbák találmányom használhatóságát illetőleg.

Ezután a hadügyminiszteriumhoz fordultam, ahol ugyancsak kész örömmel fogadta találmányomat a szekeió élén álló Kunze vezértörzsorvos. Kipróbálták protézisemet a 11. számú hadikórházban Spitzl professor vezetésével s a legbiztosabb eredményeket érték el vele. Ezek alapján Kunze vezértörzsorvos ur kijelentette, hogy a legbehatóbban szándékozik az ügyvel foglalkozni s kijelentette egyúttal, hogy a végleges siker esetén nem fog nehézségbe ütközni, hogy a hadügyminiszterium megbízásából e művétagokat Aradon gyártásuk nagy mennyiségben állami támogatás mellett.

Berlinben olyan intézménnyel volt dolgom, amelynek hiányát Budapesten is, Bécsben is nagyon érzik s amelynek felállítását legutóbb Apponyi Albert gróf is sürgette s ez a rokkantügyi tanács, amelynek például jelen esetben az én protézisemről kellett volna véleményt mondani. A tanács helyett Budapesten egy ember mond véleményt, ami esetleg káros lehet az ügyre. Berlinben a protézis ügyeknél a „Prüfstellung für Ersatzglieder” című intézmény foglalkozik, amely békeidőben munkasjóni intézmény volt, ma pedig még jobban kibővített komité, amelynek iroda, technikai személyzet áll rendelkezésére s a mely akár magánosok, akár az állam felszólítására művégtagokról, ilyenmő találmányokról, azoknak használhatóságáról, anyagukról, tartósságukról kimerítő szakvéleményt ad.

Mikor a Prüfstellung bemutatam találmányomat, tetszéssel találkozott. Egymásután próbálták ki a művégtagot több rokkanton, egyszerre azonban az egyik szakértő egy baltimari mecklenburgi béna katonát rendelt be, akinek nagy esonkjára a protézis gyúrása nem ment rá.

— Itt nagyobb gyűrűt kellene alkalmazni! — mondottam.

— Hja, ha egyes esetben nagyobb gyűrűt kell alkalmazni — volt a válasz — akkor a protézis már nem mondható univerzálisanak!

A megjegyzés inkább tréfás volt, azonban azóta már ezen a hibán is segítettem még pedig oly formán, hogy most már tágiható gyűrűt alkalmazok.

Természetesen megtekintettem a Berlinben ép most megnyitott protézis kiállítást, ahol 8000—10,000 darab művégtag látható. Közülük háromszáz, amely a Német Mérnökegyletnek a legjobb művétagra hirdetett pályázatára érkezett be. Van közöttük sok rossz, de van nagyon figyelemreméltó: így például a Siemens-Schuckert gyár protézise.

Ezután a hadügyminiszteriumot kerestem fel, ahol minden ajánlólevél nélkül az illető osztályon azonnal fogadtak, meghallgattak s aztán kijelentették, hogy miután úgy is benyújtottam a Prüfstellung találmányomat, megvárják annak véleményezését.

Impresszióm azonban az, hogy Németországban találmányommal túlzottan nagy eredményt elérni nem lehet. Nem pedig azért, mert a németek védik a szabad ipart s kereskedelmét, nem centralizáltak például a művégtag gyártást és vasarást sem, mint

nálunk, nekik nincs rokkantügyi hivataluk s így minden ezred, minden csapatost ott szerzi be művétag szükségletét, ahol az neki tesszik. Így Németországban csak az tud érvényesülni a versenyben, aki győzi a versenyt reklámmal és ágensekkel, vagy pedig találmánya annyira szemmel láthatólag kiváló, hogy nincs szüksége sem reklámra, sem figyelőkre.

Kézprotéziseimre vonatkozólag, amelyek tudvalevőleg esztétikai és gyakorlati szempontokból is az emberi kez formáját igyekeznek utánözni, a Prüfstellung azt a véleményt hallottam, hogy nekik nincs szükségük kozmetikus és mozgatható kézre, hanem inkább valamely speciális munkára alkalmasra. Ép ezért kint előszeretettel kultiválják a kampóban, vagy horogban végződő kézprotéziseket. Végül még megemlítem, hogy Budapesten bemutatott protézisemet, amelynek elkészítésében Aradon nagy segítségemre voltak Benczert György ipariskolatanár és Rónai Ede műveztő. — Papp Zoltán országgyűlési képviselőnek, akinek egy vilamos-balcsét következtében levágták egyik lábát s az annyira jónak találta, hogy elhatározta, hogy az államvasutak éssaki főműhelyében készíttet magának egyet.

Ilyentórmán néhány nap alatt három háborús fővárost látogattam s azokról érdekes megfigyeléseket tehettem. A három közül a legmulatósabb Budapest, utána következik Bécs, a legkomolyabb Berlin. A forgalmat és munkát illetőleg megfordított a sorrend: Berlin vezet, utána Bécs következik, utolsó helyen áll Pest. Laxus dolgában, ami a nők tenyes toalettsait illeti, első Bécs, második Budapest, harmadik Berlin. Csodálatos a rend, a tisztaság, az organizáció Berlinben, kisebb Bécsben, a legkisebb Budapesten. Elátás dolgában legjobb dolgunk van nekünk — Aradon. Itt van minden, ha drágai.

Berlinben hetenként kétszer hústalan, hetenként kétszer pedig zsirtalan és vajtalan nap van, amelyeket a legegyszerűbben betartanak. Például hazautazásom ép egyik hus és zsirtalan napra esett s így az étkezéskoriban a következő volt az étlap: daraleves, hal vízben főzve, főtt burgonya, spenót vízben főzve és kemény tojás, végre sajt. Oly szigorúan tartják be a hústalan napot, hogy például Frankfurtban az állomáson a híres frankfurti specialitás viralit áruló bódék is zárva voltak.

Ha azonban egyes elemicikkokban szükség is mutatkozik, — Berlinben ma is oly olcsó az élet, mint béke idején. Az Adlonban, Berlin legelső szállodájában egy négyfogásos ebéd négy márka ötven pfennigbe kerül, a Kempinakinél egy tucat osztriga 1.80, egy fél hamár, egy bécsiszelet, vagy egy roastbeaf 1.50, egy szelet lagylalt, vagy torta 50 pfennig.

Hogy milyen jól szervezett, öntudatos, erős a német nép; azt legjobban jellemzi, hogy most, háború alatt folyik Berlinben az egyik legnagyobb technikai munka: a Friedrich strassei földalatti vasút építésének munkája. Van pénzük, idejük, munkakerüjük erre a hatalmas vállalkozásra. A hadügyminiszteriumban reggel nyolctól este nyolcig szakadatlanul folyik a munka s a hivatalnokok magukkal viszik oda eszüküket. Berlin különben még mindig noszu háborúra készül, vagy legalább

is újabb téli hadjáratra. Ha Verdun került például szóba, az emberek válságot vontak: Ha most nem esik el, elesik egy hét mulva, két hét mulva, egy hónap mulva, de el fog esni. S mi győzni fogunk. S ha az ember kőköttük éi, akkor tényleg látja és érzi: ez a nép legyőzhetetlen, és a nép győzni fog.

Óriási francia csapatösszevonás Verdunnél.

(A fővárosban kitart Joffre.)

Állományok a fővárosban.

Berlin—Basel, március 31.

A „Basler Nachrichten” katonai szakértője írja a verduni harcokról:

— A francia tartalékokat éppen olyan nagy mértékben gyűjtötték össze Verdun körül az elmúlt hetekben, mint hat hónappal ezelőtt a nagy offenzíva idején a Champagneban. A francia vezérkar nem kis munkát végzett, amikor, a rossz összeköttetés dacára, elég rövid idő alatt óriási erőket birt ideszállítani. Kérdés azonban, hogy ez a lázas csapatösszevonás katonai szempontból célszerű-e? A franciák felfogása szerint a németek előrenyomulását sikerült megállítani. De ha ezt a célt elérték, kérdéses, vajon ugyanezen a ponton előretörhetnek-e a franciák nagy tömegei? Ugy látszik, hogy a franciák erre nem is gondolnak. Mert ha a németek tényleg olyan súlyos veszteségeket szenvedtek volna, mint a párisi lapok híresztelik, akkor a franciák pinent és erőteljes divíziókkal megkísérelték volna legalább is az elveszített területeket visszaszerezni, az ellenséget megverni és a frontot átörni. Eddig azonban egyetlen jel sem árulta el, hogy a franciák ilyen tervekkel foglalkoznának.

Paris. A francia vezérkar csütörtökön délután a következő jelentést adta ki:

A Sommetól délre a németek heves tüzele védelme alatt Vermandovillierstől nyugatra behatoltak a francia front egy előretolt részébe. Ellentámadásunk azonnal visszaverte a németeket. A Maastól nyugatra a németek az el folyamán több ellentámadást intéztek az avocourti erdőben levő francia állások ellen. Valamennyi támadást visszautasítottuk. A Maastól keletre és a Woivreben váltakozó tüzezségi harc.

A németek St. Micheltől északra uszó aknákat dobtak a Maas folyóba, de semmi kárt nem okoztak. Egy francia harc repülőhözta március 29-én tízenöt nagy kaliberű bombát vetett a Metz—sablonsi pályaudvarra, kettőt pedig Pagny-sur-Moselle-re (Metztől délre). Huszonkilencedikén éjszaka két francia légi jármű bombázta Meiziéres pályaudvart. Metzről északra.

Gent. A Havas-ügynökség egy hivatalos kiadása int a lakosságot, hogy őrizze meg lelki nyugalmát, meg ne az ellenség Verdun előtt további terhaditást tudna is elérni. A tudós az, hogy Joffre és Petain a fővédelmi vonalon kitart s ebben feltétlenül lehet bízni.

Gent, március 31. A félhivatalos Havas-ügynökség a verduni harcokról a következő magyarra fordított jelentést adta ki:

A németek támadásai Avocourt—Malancourt ellen rendkívül hevesek voltak. A támadások nem kevesebb, mint öt óra hosszat tartottak: délutáni három órától esti nyolcig. Mi is offenzívába léptünk és az avocourti erdő szélén helyi sikert arattunk. Ma megisméltődtek a német támadások a Malancourt mellett emelkedő magaslat ellen, délután pedig az ellenség hatalmas támadást intézett Malancourt falu ellen. Miután a rommá lőtt község védelme nagyon meg van nehezítve, a németeknek sikerült a község egy részében megvenni a lábukat. A községet körülvevő magaslatok is a németek kezén vannak.

Berlin. A Vossische Zeitung haditudósítója azt táviratozza a nyugati harctérről, hogy a Maastól nyugatra ismét megkezdődött a gyalogsági tevékenység. A gyalogsági akciót nagy águzás előzte meg. Huszonnyolcadikán délután Verdun közelében irtózatos águzást kezdtek a németek. A gránátok ezerszáma robbantak fel, azt a benyomást keltve, mintha egy hatalmas löszraktár röpült volna a levegőbe. Ez a borzasztó dühörgés több mint egy óra hosszat tartott, azután hirtelen megszűnt. Ennek a nagyszerű tüzezségi előkészítésnek köszönhető, hogy az azután következő gyalogsági támadás egész esakély veszteségek árán sikerült. Az által, hogy a német csapatoknak sikerült két kilométeres határon Malancourt közelében előnyomulni, a Verdun jobbszárnyán levő német csapatok hadállása ismét javult.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Bukarest. A Pester Lloyd jelenti: A konzervatív parti Marghiloman elnöklete alatt ülésezett. Az exminiszter kifejtette, hogy mindaddig, míg a hadviselők egyike nem ér el döntést, Románia jelenlegi álláspontját nem változtathatja meg.

Bukarest. A lapok közlik, hogy a magyarországi menekülteket ezentúl ép úgy kezelik, mint más államok alattvalóit. A kik állampolgárságukat a románai szerelik fel, azok kötelesek sorozásra jelentkezni.

Bukarest. A pioesti drágaság miatt rendezett tüntetéseket a kamarában szóvatették. Bratianu hangoztatta, hogy mindenütt drágaság van és a kormány mindent megtesz a drágaság leküzdésére.

Cadorna a Sussex menekültjei között.

Állományok a fővárosban.

Bern, március 31.

A Secolo Parisból megbízható forrásból arról értesül, hogy Cadorna tábornok is az esülyedt Sussex fedezetén volt, amikor Dieppe és Folkestone között megtorpedozták a hajót. Cadorna a hajótörés után Londonba ment, a honnan március huszonötödiken visszatért a belga frontra. Emiatt kesett el es hiányzott a parisi fogadason is.

Rotterdam. A Lloyd szerint a március második és harmadik utel-

ben elpusztult hajóknak százharminc-hatezer tonna tartalma volt.

Londoni jelentés szerint csupán február 25-től március 8-ig 113 kereskedelmi hajót súlyosztettek el a németek összesen 153000 tonna tartalommal.

— Az új kínai államfő. Pekingből jelentik: Juansikkaj lemondása küszöbön áll, utóda valószínűleg Lijuanhung mostani alelnök lesz.

— Kitüntetés. A király az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül Reiber Henrik 7 lovastüzérszállásbeli hadnagyot, Reiber Emi az osztrák-magyar bank aradi fiókja volt főnökének tiát, a signum laudissal tüntette ki.

— A lisztjegyek kiosztása. Az április havi liszt és kenyér jegyeket a kiosztó bizottságok eddigi működési helyükön április má 2, 3, 4, és 5-ikén fogják kiosztani.

— A japán hadügyminiszter lemondása. Tokióból jelenti a Havas ügynökség: Okv tábornok japán hadügyminiszter lemondott állásáról. A hadügyminiszteriumot helyettesíti Osnima tábornok vezető ideiglenesen tovább.

— Az április 5-én bevonulók jelentkezési helye. Varjassy Lajos polgármester közhírré teszi, hogy a közös hadseregbe beosztott azon 1868—1869, valamint az eddig tartott néplékelő utószemléken besorozott 1897—1865. években született B) alsztályú néplékelők, a kiknek néplékelési igazolványi lapjaik szerint t. évi április hó 5-én, Aradra kell bevonulni, bemutatásuk végett a Kiszentmiklós-községben levő tüzezlaktanya melletti baraktáborban, az önként besorozott egyének pedig az aradi os. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságnak Aradon, Andrassy-tér 14. sz. alatt levő hivatalos helyiségében tartoznak jelentkezni. A szintén 1916. évi április hó 5-én a honvédséghez Aradra bevonulni kötelezett fentjelölt B) alsztályú néplékelők és önként besorozott egyének az aradi m. kir. honvédkiegészítő parancsnokságnak Aradon, Baitnanyi-utca 26. sz. alatt levő hivatalos helyiségében kötelesek jelentkezni. A jelentkezés ideje: délelőtt 8 órától 11 óráig.

— Verdun ostroma amerikai újságimékben. A newyorki Wallstreet Journal március 6-iki számában cikket közöl Verdun ostromáról és a cikk alcímei élenken illusztrálják, hogy mit jelent bizonyos amerikai sajtóorgánunok számára az európai háború egy-egy új, nevezetes látása. A cikknek ugyasit a következők az alcímei: „Rendkívüli agyultoz a francia harctéren. — Minden jel szerint hamarosan új megrendelések érkeznek Európából. — Lőszergyaraink a fronton nagy tevékenységet várnak és ennek megteelében új nagy megrendeléseket.”

— A valuta és a fényüzési cikkek importja. A kormány tudvaesvőleg rendelési uton szabályozta azoknak a fényüzési cikkeknek az importját, amelyek valutánk megdrágításához tetemesen hozzájárultak. Ertesülésünk szerint a rendelések hatálybalépése óta a fényüzési cikkek importja rendkívül megcsappant, mert egyrészt a szigorú ellenőrzést, másrészt az aranyvám folytán lényileg csak a legszükségesebb mértékben és esésekben kerülnek be hazánkba az ellenséges államokból származó gyártmányok. Ennek folytán a semleges államokban is javult a mi valutánk, ami mindenesetre igen örvendetes következménye annak, hogy végre sikerült gátat vetni a mesterséges valuta-disparitásnak.

Nagyvárad—Budapest közt is megnyitott a telefon. Nagyváradról jelentik: Tegnap este öröndetes hír érkezett Nagyváradra: Gröbel postafőigazgató hivatalos értesítése arról, hogy a posta-távírdá vezérigazgatóság a Nagyvárad—Budapest közti viszonylatban az in erurbán távbeszélő forgalmat az előfizetők részére újból engedélyezte. A rendelet délután érkezett meg és a forgalom estére már életbe is lépett. A háboru első napjától kezdve elzárt távbeszélő végre megnyitott. A kereskedelem és a sajtó legérzékenyebben érezte a távbeszélő hiányát, de az intéző körök nem látták szükségét az interurbán vonal felszabadításának. Halálával tartozik Nagyvárad Gröbel posta főigazgatójának, az igazgatóság ez idő szerint való vezetőjének, aki hivatalbalépése után azonnal foglalkozott a kéruessel s megállapította, hogy a telefon forgalom megnyitásának nincs akadálya. A főigazgató intervenciója folytán végre bekapcsolták Nagyváradot is a fővonalba. Aradon nincs postafőigazgató, Aradon még késik is mind a vonal megnyitása, holott Debrecen, Szeged, Pécs már hetek óta vígan beszélhet telefonon Pesttel.

— Letartóztatott tőzsedbizományos. Budapestről jelentik. A rendőrség ma délelőtt tartóztatta Szegedi Béla 35 éves tőzsedbizományost, kinek az irodája Dob-utca 70. szám alatt van. Szegedi már nagyon sok hadsereg-szállítási visszaélései perben szerepelt, de általában sikerült neki a törvény paragrafusai közül kilyujni. Most azonban rajta vesztett, mert nyolc rendben csásás és árdrágítás miatt tetten elítélte. A csalásokat úgy követte el, hogy különböző nagy cégeknek a legkülönbözőbb árukat adta el, amelyeknek nem volt a birtokában. A nem létező árukra a nyolc teljelentőtől 40.000 korona előlegét vett fel és azt elköltötte. Az árdrágítást is rábizonyították, mert dacára annak, hogy szalonna- és zsirűgy-nökségi irodája van, mindenféle életmódi cikkeket árusításával foglalkozott. A letartóztatott tőzsedbizományost átkísérik az ügyészséghez.

— A közvetítők másutt is jól keresnek. Közvetítés, hogy az élelmiszerek folytonos drágulásának egyik legfőbb okozója a közvetítő kereskedelem túltengése. A marha- és sertéshús árának drágulásával kapcsolatban többször kimutattuk már, hogy milyen nagy részük van a különböző ügynököknek, bizományosoknak és nagyvágóknak a húsarak rohamos emelkedésében. Németországban sok olyan intézkedés történt a háboru alatt, amelynek célja az, hogy a drágaságot csökkentse és a folytonos áremelésüket korlátozza. Azonban a közvetítők mesterkedéseit ott sem tudják meggátolni. A vágómarnánál a német marhakereskedő tizenöt, a nagyvágó 60—70, a mérszáros 20—30 százalékot nyer, vagy amíg az állattenyésztőtől a fogyasztóig jut a hús: 95—115 százalékkal drágul. A németországi munkás fogyasztószövetkezetek most elhatározták, hogy nagyobb arányú akciót indítanak a közvetítők fizetése ellen. Amint a kimutatásból kitűnik, Németországban is, miként nálunk, a nagyvágók keresik a legtöbbet a hús-árusításból.

— A nyolcvan éves Agai Adolf. Agai Adolf dr. a magyar széppróza egyik legkiválóbb mestere, pénteken ülte meg nyolcvanadik születésnapját. Nemrég gyógyult fel hosszabb betegségéből a nagygó tollu író, akit eleinte nevezetes állomásan a magyar irodalmi világ és a társadalom meleg ünneplésben részesített.

— Engel keresk. szaktanfolyama (Lazár Vilmos-utca 2.) Könyvtár, gyorsírás, gépirás, levelezés stb. Alapos gyakorlati oktatás. Díjtalan állásközvetítés. Beiratkozások az áprilisban kezdődő tanfolyamra április 5-ig. Délelőtt 10—12-ig, délután 3—5-ig. Telefon 4446. 1740

— Angliában nem mentik föl a csonkakat és a benákat. Hagából jelentik: A Nation közli Snowden képviselőnek az angol alsóházban mondott beszédét, amelyben gancsolja a törvényszéket, amely a katonai felmentések dolgában ítélkezik. Bizonyítékokkal állított elő, amelyek szerint ez a törvényszék olyan embereket talált alkalmasnak a fegyveres szolgálatra, akik közül egyiknek félkarja hiányzik, a másik féllábra bésa, a harmadik pedig még nem heverte ki a nemrég végrehajtott végb. operáció következményeit. Egy születéséről fogva emegyöngeségben szenvedő embert sem mentett föl a törvényszék a katonai szolgálat alól.

— Halálos villamos összeütközés. Bécsből jelentik: Ma a Linzer-Strasse két vasuti kocsi, amely teljes sebességgel haladt, összeütközött. Az utasok közül sok személy megsérült. Ötven sebesüléstől beszélnek, közöttük néhány súlyos. Haláleseteket eddig nem jelentettek. A veteres mo. orvosok szintén megsérültek.

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű fehér vagy színes térti ing darabja 7 korona, egy nyusztos kemény kalap 7 korona, fekete linon edelweis narisnya 2.50 kor., gyermek patent és cérna narisnyák 1.50 kor.-tól 3 koronáig. Megérkező a gyönyörű mátróz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy térti vagy nő nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer Nagy Áruhaza. 271

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Homos cégnél, Ropostavalszomben. Ugyanott irasmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

— Gyermék-kocsik, gyermek-szettek csakis Fischer nagyáruházban 10 koronától 150 koronáig.

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Herpel könyvkereskedése.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÜZLEKEDÉS.

A Leszámitoló Bank közgyűlése.

Az aradi közlöny társaságának

Budapesti, március 31.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank tegnap délelőtt tartotta Madarassy-Beck Miksa báró elnökségevel XI. VI. rendes közgyűlést, melyre összesen 55.906 darab részvény tételt le. Napirend előtt Madarassy-Beck Marcel báró vezérigazgató meleg szavakkal emlékezett meg Hermann Ernő, Nils Károly, Vajda Ernő tisztviselőkről és Cseh József, Földes Lajos, Pintér József és Valencsik László intézeti szolgálókról, a kik a haretéren estek el. Indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy emléküket jegyzőkönyvileg megőrökíti.

Az igazgatóság jelentése megállítja, hogy a háboru közgazdaságnak valamennyi hadviselő államban kidomborodó jelensége: anyagok és áruk, valamint a termelő eszközöknek pénztökévé való átváltozása; a hadvezetőség nagy szükséglete, az áruk nagymértékű drágulása fokozta a pénztorgalmat. A vezető pénztintézeteknél így nagy mértékben tölszaporodott a betét, míg egyidejűen csökkent a hitelígény. Az ilyen módon fölgyülemlett tökefőlösleg az államnál talált elhelyezést. A bank az eddig kibocsátott három hadikölcsönből 335 millió korona névértékű címletet helyezett el. A váltóleszámitoló üzletben a forgalom a megelőző esztendővel szemben megcsappant. A leszámitolt beföldi váltók összege ezuttal 360 millió koronát tett ki az 1913. évi 421 millió

és az 1914. évi 387 millió koronával szemben. A váltótárolás állománya 1915. végén 65,742,990 korona volt a mult évi 73,128,481 koronával szemben. Az értékpapírállomány a tavalyi 20,838,383 koronával szemben ezuttal 65,855,828 koronával szerepel a mérlegben. A kamatszámra hozadéka az idén 4,952,066 korona volt. A jutalék és bizománysszámla hozadéka az idén 1,272,400 korona volt, a tavalyi 1,236,828 koronával szemben. A külföldi váltószámla ezuttal 302,372 korona nyereséget eredményezett, a megelőző esztendőben kimutatott 170,376 koronával szemben. A bank lombardállománya 45,528,402 korona volt, a hadikölcsönkötvények lombardkölcsönein kívül. Az intézetnél gyümölcsözően elhelyezett betét állománya 330,181,562 korona. A tiókok jövedelme a tavaly kimutatott 450,709 koronáról 718,753 koronára növekedett. Az intézet Orosz-Lend. yelország megszállott területén. Dabrovában, a pecsi Länderoankkal közös tiókot nyitott, mely bank és árubizományi üzletkezelő foglalkozik. Fennállása rövid ideje alatt is sikerült már a tióznak hazánk közgazdasága és a megszállott terület között kapcsolatot létesítenie. A jelzálog-osztály a letolyi évben a korábbi üzletekből származó és évenként visszatérő nyereségre volt utalva, a mely ez idén a tavalyi 601,252 koronával szemben 618,364 koronát tett ki.

A már említett hadikölcsönökön kívül a bank részt vett a különféle állami pénztárjegy átvételére alakult szindikátusban. Az intézetnek a háboru kitörése óta immar 1,300,000 koronát meghaladó háboruval kapcsolatos renykivüli kiadása volt.

A bankoztály forgalmát a következő táblázat tünteti fel:

	1914.	1915.
Üzletbarátokkal	5,942,538,248 K	7,136,187,295 K
Beföldi váltók	940,727,048 K	925,490,507 K
Értékpapírüzlet	344,274,596 K	463,297,873 K
Lombardüzlet	479,281,928 K	482,259,473 K
Pénztárforgalom	6,233,776,350 K	7,393,251,740 K
Takarékbetétek	287,945,710 K	312,464,699 K

A bank áruosztálya ezuttal is a bizományi üzlet keretében mozgott és főképp a hatóságok részéről rábizott műveletek lebonyolításával foglalkozott. A budapesti Közraktár pénzügyi eredménye kielégítő és a főváros szerződészerű részesedése ezuttal 74,005 koronát tett ki. A barsi tárnáz megtelelő hasznot hajtott. A Fiumei Nyilvános Raktár rt. ezuttal gyengébb osztalékot fog fizetni.

A Forgalmi Bank a vasuti áruimport-üzletet vette fel működési körébe és e téren somleges államokkal megtelelő forgalmat bonyolított le. A bank így részvényeseknek igen kielégítő osztalékot fog juttathatni, bár fiumei üzlete a háboru következtében természetesen teljesen pang, míg triezsti fiókja az olasz háboru kitörésekor telepét elhagyni volt kénytelen.

A beszámoló után Boróczay Lajos részvényes szólalt fel. Madarassy-Beck Marcel báró vezérigazgató fölvilágosításai után a közgyűlés az igazgatóság jelentését egyhanguan tudomásul vette. A közgyűlés az igazgatóság indítványára elhatározta, hogy az 5132,188 korona tiszta nyereségből 3,500,000 koronát a 7 százalékos osztalék kifizetésére, 250,000 koronát a rendes tartalékalap javadalmasására, 212,015 koronát az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára, 50,000 koronát a bank alkalmazottainak nyugdíjalapjára és 10,000 koronát a bank alkalmazottainak segítő alapjára fordít, a fennmaradó 110,173 koronát pedig új számlára viszi át. Az elmúlt üzletévre eső részvényezelvényeket 31-től kezdve 28 koronával váltják be. Az igazgatóság választása során Hatvány Károly bárót, Herzberg Károly, kisőuu Hollán Sandor, Kolner János barot, Lederer Arturt, Lonnstein Lajos Agostot, Luszig Balázs Hu.

Legközelebb kerül bemutatásra az

APOLLO SZÍNHÁZBAN

SULAMITH

Nagy filmszenzáció!

Főszerepben!

Kertész Dezső, az Aradi Nemzeti Színház tagja.

gót, Madarassy-Beck Miksa bárót, Madarassy-Beck Marcell bárót, budahelyi Pauer Leó, rosznyói Pekér Imrót, Pállipó urvint, Rotter Márkot, Szipáry László grófot és Siklósi-Tschögl Henriket újra, az intézet ügyvezető igazgatóját, —Havas— Emil udvari tanácsost pedig mint új tagot, köztelkiáltással öt évre az igazgatóságba, Gerő Józsefet, Kelemen Sándort, királyhalmi Kö. össey K. Albert udvari tanácsost, Scheiber Eudrét, Seitz Ottó drt és Stern Györgyöt újra, Holl Ottót pedig mint új tagot a felügyelő bizottságba három évre köztelkiáltással megválasztották. Ezután Zsigmond János főrendiházi tag, részvényes szólalt föl és a részvényesek nevében elismerését és köszönetét fejezte ki az elnöknek, az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak és tisztikarnak az év folyamán a bank érdekében kifejtett buzgó és sikeres működéséért, a mire Madarassy-Beck Miksa báró elnök mondott köszönetet és az ülést berekesztette. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Madarassy-Beck Miksa bárót elnökke, Lohnstein Lajos Agostot alelnökké választották meg.

— A beigrádi piac. Budapestről jelentik: A beigrádi piacon ez idő szerint már négy bankfiók működik: a Hiteibank, a Magyar Bank, a Kereskedelmi Bank és Wiener Bank-verei fiókja. Értesülésünk szerint most az Angol-Osziak Bank is támogatódik abban az irányban, hogy Beigrádban expozitúrát létesítsen, s előreláthatólag rövid időn belül az ötök bankfiókot is fel fogják állítani. A bankfiókokon kívül főleg a Magyar Bank gyűjtés és donatyonomonómuma és a Kereskedelmi Bank petroléum egyedatúsága jelentett eddig a magyar pénzintézeteknek nagyobb forgalmat, bár az üzleti élet még mindig csak kezdetleges.

— A Parcellázóbank malmot vásárol. Budapestről jelentik: A Magyar Telepítő és Parcellázóbank legutóbb megvásárolta a Dettai malmot, amely néhány év előtt, főleg balul végződött földespekuláció miatt, nagy nehézségekkel küzdött. A Parcellázóbank új malma elsősorban a bánlaki Karácsonyi uradalom és még egy környékbeli nagyobb birtok buzáját fogja őrölni.

Halodant

Fog-Krém 90 Fillér

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1916. évi április 1-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal.

ifjúsági előadás

Madonna rózsája.

Dráma.

Este 7,5 órakor rendez helyárrakkal

C) Berlet.

C) Berlet.

Magnás Miska.

Operette 3 felvonásban.

Kezdetig este fél 8 órakor.

Felolvas szervező:

Rudnyánszky Endre.

Millió
ember kezébe

Phogés

rekoldtság, hurut, etyátkásodás torok-hurut, fullasztó és pirodás köhögés ellen

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjegyvet”

6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismerő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelekre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 filléres dobozban.

Kapható: Székely Sándor, Hajós Árpád, Gutari Pál, Kelemen, Brenner Pál, Ring Lajos, Rosnyai Mátyas, Vojtek Kálmán, Krebs Geza, Berger Gyula, Vajdits György, Hehe Vilmos, Góti Károly, Bernát János, Kárpáti János gyógyszerárban, Vojtek és Weisz drogeria, Hanzs Nester drogeria, Torók A. és Tarsa „Annyal” drogeria, Arad, Stodolai Dezső gyógyszerár, Ujvári Zombory János gyógyszerár, Újvári Zoltán, Adler Lajos Gyula gyógyszerár, M. Pécsek, Ora Rózsa Pankola, Telleri Károly gyógyszerár, Elek, Krausz Elemér gyógyszerár, Glogovics Zoltán, Glogovics Géza iris gyógyszerár, Lippa, Székely Zoltán gyógyszerár, Cserebón, Bauer Károly gyógyszerár, Kevermes, Rozim János gy. u. Pécsek

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Eladó

egy felszerelt, jókarban levő

szódagyár,

hozzátartozó kellékekkel. 1727

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

Kepes József gyógyszerész Marosborsa.

Egy fiatal segéd,

aki ez évben nem soroztatik, vagy aki katonai szolgálat alól mentve van,

Spitzer Mórnál, Szemlak (Aradm.)

alkalmazást talál.

Románul beszélő és kézműaruban jártas, egyén előnyben részesül.

SIROLIN "Roche"

mellbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenk, aki húzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus tégsóthurutban szenvednek, sirolint használják.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét sirolin használata jelentékenyen osökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek állásuk közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Képtár minden gyógyszerész és kórházban

Két belga ló eladó.

Saját termésű

fűzfavessző

jutányos árban, nagyobb mennyiségben kapható

MANDL ZSIGMOND

cégnél Makón.

628

URÁNIA SZÍNHÁZ.

41

Szombaton és vasárnap

Hedda Vernon felléptével:

A bolygó gyermek.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Hajfestő a „Melogen”.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legesebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Szörvestő-Depitor.

El kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárban
ARAD, Andrassy-tér 22. sz.
Alapított 1836. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Valódi rózsa-burgonya

étkezésre és vetési célokra kapható

641

Kalmár Endrénél

Arad, Arpád-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

Gőzkazán tulajdonosok

figyelmét felhívjuk, kiknek kazánján repedés vagy horpadás van, felelősség mellett javítunk. Repedéseket folt és autogén nélkül, gőzkazánokat nyomtatásra felelősség mellett előkészítünk.

Saives pártfogást kér

1728

Katkó István és Társa

lakatos és villanyszerelő
Arad, József főherceg-ut 17.

Értesítés!

Van szerencsém a n. 6. község b. tudomására adni, hogy éttermemben

tiszta libazsírral készített

1899

3 tál étel 3. korona, ugyancsak libazsírral készített mindenféle hási sütemények állandóan kaphatók.

Saives pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Goldmann Regina

Zrínyi-utca, Bohus-palota.

Hirdetmény.

Mintegy

9 hold bükkfaerdő eladó.

Zárt ajánlatok f. évi április 10-éig alulírt hitközséghez intézendők, amely nap déli 1 órakor az ajánlatok felbontása után a legtöbbet ígérőnek fog az erdő eladatni.

Hitközség fenttartja magának, hogy esetleg az ajánlatok egyikét sem fogadja el.

Menyháza, 1916. március 27.

1665

Valódi brünni szövetek

Tavaszi- és nyári-szezon 1916.

A meddőkészítést tartó 1 vég 3-10 m hosszú ári ruhára (kabát, nadrág, mellény), szalonnaszöveteket, felőltetőszöveteket, sportruhászöveteket, szelvény- és kiegészítőszöveteket, ugyancsak műkosztüm-szöveteket küld öltöz gyárakért a hiteles és szelvény-mentes postafizetéssel.

Siegel-Imhof, Brünnben

Minták ingyen és bérmentve.

A magánvétel előnyei a szöveteket egyenest a gyárból Siegel-Imhof cégtől rendelni jelenleg jelentősen többet mint mindenkor. A korai anyag bevásárlás következtében ma is abban a helyzetben vagyunk, hogy kiváló minőségű és ártékes szöveteket és kiváló minőségű anyagot minden rendelkezésre álló és gondos kivitelű szövetekkel.

7081

Przemysl repülő-levelező-lapokat

a körülzárás idejéből, veszek bármennyit, darabonként 6 korona, gyűrt 8 korona. Ajánlaton küldendő, beérkezés után az összeget azonnal küldöm. 1728

Veszek hadi-, árvis- és ritka-bélyegeket, ugyancsak gyűjteményeket. Ajánlok 176 különböző osztrák bélyeget, Senf-katalógus 57 márkát érő, 11 koronáért, bérmentve, utánvétel mellett.

KRAUS kereskedő WIEN, Sternackplatz. Prater.

190—1916. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 841 drb hásszámjelsz és 89 drb sarokjelsz tábla készítése iránt folyó év április hó 3-án d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Kikiáltási ár: az utcajelsz tábláknál 2 korona 70 fillér, a hásszámjelsz tábláknál 88 fillér.

Az arlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe, ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi március hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Használt ólom megvételekre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzandők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Azon bájos urinőt,
ki esőtörtökön este a Hungária kávéházban volt a kinek fehér szegfűt mutattam, kéri bámulója, hogy ismerkedés lehetséges-e? Szíves választ a lap kiadójába „Bankár” jellegre kérek. 1789

Remény I.

Végtelenül hálás vagyok figyelmedért s mondhatom, hogy csak az a vágyam, hogy eljőjön az idő, hogy mindezt viszonzhassam. Ha tudnék címet, úgy irtam volna az utolsó időben sokat, de viszont nem akartam esetleg... a többit fogod sejtetni. Biztosítva, hogy a régi vonsalmak teljes mértékben átérve, csókol a Tied. 1783

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes elárúsitónők,
kik már alkalmazva voltak és tanuló leányok, alkalmazást nyernek a Salnbázi Versenybásárban. 1729

Fűszel tudó mindenek

kerestetik azonnali belépésre. Erzsébet körút 10. Wagner. 1780

Két ügyes kávéházi takarító-
nő azonnalra felvétetik Hungária kávéházban. Jelentkezni lehet délután 11-12 között. 1710

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Megbízható

fiatalabb és kancióval rendelkező szolgát keres, az Aradi Kereskedelmi Bank Részvénytársaság. 1888

KIADÓ LAKÁS.

Modera

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kasza-utca 6-7. szám alatt. 1801

Kiadó

házas párnak vagy idősebb urnak két elegánsan butorozott szoba, fürdőszoba használattal. Edelspacher-utca 8. 1898

Boros Beni-tér 20. számú bér-
házban: I. emeleten 8 szobás, II. emeleten 3 szobás erkélyes lakás hozátartozó helyiségekkel folyó év május hó 1-től bérbeadó. Értekezhetni Laendler Aladár gőzfűrésze Irodájában. 1781

Kényelmes

5 szobás földszinti lakás a központban azonnalra, vagy május 1-re kiadó. Lakás nyilvántartási iroda Deák Ferenc-utca 8. szám. Díjazás csak bérbevétel esetén. 191

ÜZLETEK

Egy jóforgalmu
vegyeskereskedés betagság miatt átadó. Cím a kiadóhivatalban. 1881

INGATLAN.

Hegyi szőlőt

lakással, présházzal, pincével, hordókkal és megfelelő felszereléssel megvételre keres egy urinőt. Levélbeli megkeresésekre megbízásból felvilágosítással szolgál: Bogán Sándor Mondorlak, posta: Arad - 2. 1889

8 kat. hold szántóföld

eladó a mondorlaci határban. Bővebb felvilágosítással szolgál: Bogán Sándor, Mondorlak, posta: Arad - 2. 1890

Lipót-utca 4/c számú ház
szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál, Aranykéz-utca 12. szám. 1709

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hechocherrel

ellátott szilvórium fehér és vörös bor, kockacukor, assalt-szilva, borecet és mindennemű fűszerárak legjobb minőségben kaphatók Rothstein Mór fűszer- és csemegékereskedésében Arad, Szabadság-tér 8. szám. 1786

Jó száraz,

tiszta, hamisítatlan hálszappant veszek. Arajánlatokat a mennyiség megjelölésével kérek postafiók 158. sz. 1787

Assalt szilva

kapható Färber Lajos cégnél. 1785

Kekkö

olcsón pótolható Cuprin perme-teső anyaggal. Beszerezhető Kovács Soma és Társánál, Aradon. 1784

Budai föld

kapható Färber Lajos cégnél. 1785

Hálószoba berendezés

és több butor darab eladó Hunyadi-utca 1. I. em. Megtekinthető d. n. 2-5 óráig. 1788

Motoros kerékpárt

megvételre keres: Reiss József, Simánd. 1708

Uj butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bel. cég butorhitelében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Modern, finom es olcsó
levélpapírost Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphat. 611

KÖLÖNFÉLE

Pompés samatu rumot
készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciából 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 30 fillér és kész a legfinomabb, legkellemesebb samatu rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Bathhány-utca. 12

Hehs Vasas chinabera.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, lés, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések- és minden infektívóbi eredő megbetegedés ellen egy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 2/40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

200-1916. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vesztőhelyen termelt 1916. évi fütermének értékesítése iránt folyó évi április hó 10-én d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Feltételül köljük ki, hogy vállalkozó a füvet kasszáni és a lekasszállás után azonnal elszállítani tartozik.

Bánatpénzül leendő 20 korona készpénzben.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal

Az írásbeli ajánlatok lezárta, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bálnompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnak urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1916. évi március hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Burgonya

kicsinyben és nagyban kapható, ugyszintén földféle szállításokat elvállalok, sponót, retek, zöldhagyma már kapható. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközök. 1892

Káli Ferenc

Arad, Asztalos Sándor-utca 5. sz.

A főter legforgalmasabb helyén

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

azonnalra

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

A szájuereg torokbetegséget

desinficiálásánál, valamint a előidéző bacillusok előlésénél, amely különösen gyermekeküél rendkívüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholssem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájuereget desinficiálja, utóke igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejlörpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil” korpakendős.

Ara egy tégelynek 2 korona

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy rektára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Mogyeházszomszamban.)